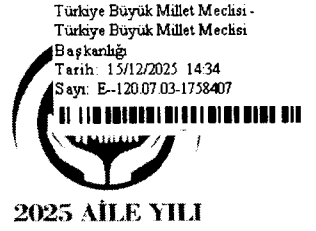




T.C.  
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI  
Strateji Geliştirme Başkanlığı



ACELE

Sayı : E-72079556-610-19030819

Konu : Soru Önergeleri (7/31461)

7/31461  
6K 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 01.08.2025 tarihli ve 1675051 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Medeni YILMAZ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/31461 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ  
Bakan

Ek: 7/31461 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 957B9D65-CEA1-4258-980C-E92C0A09F1A1

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : [ashb@hs01.kep.tr](mailto:ashb@hs01.kep.tr)

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK  
Sosyal Çalışmacı  
Telefon No: (312) 705 73 30



**İstanbul Milletvekili Sayın Dr. Medeni YILMAZ'a Ait 7/31461 Esas Numaralı Yazılı Soru  
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Bakanlığımız engelli bireyler ve ailelerinin güçlendirilmesi ve yaşam standartlarının iyileştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütmekte, engelli bireylerin istihdamına ve toplumsal hayata etkin olarak katılımına büyük önem vermektedir.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 65 inci maddesinin 1(d) fıkrasında belirtildiği üzere Bakanlığımız, engellilerin ve yaşlıların her türlü engel, ihmal ve dışlanmaya karşı ayrımcılığa uğramadan ve etkin biçimde toplumsal hayata katılmalarını sağlamak üzere; belirlenen ulusal politika ve stratejilerin uygulanmasını koordine etmek, engellilere ve yaşlılara yönelik sosyal hizmet ve yardım faaliyetlerini yürütmek, bu alanda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü kuruluşlar arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamak, engellilerin mesleki rehabilitasyonunu sağlayacak tedbirler almakla görevlidir.

Yapılan araştırmalar son yıllarda otizm yaygınlık oranlarının hızla arttığını göstermektedir. Bu artış hızı; otizmlili bireyler ve ailelerine yönelik sosyal hizmetler alanında vizyoner politikalara ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Buna dayanarak engellilik alanında odak kurum olan Bakanlığımız otizm spektrum bozukluğu alanındaki çalışmalarını yürütmekte, aynı zamanda diğer kamu kurumları ve STK'larla iş birliği halinde çalışmaktadır.

Down Sendromu, Otizm ve Diğer Gelişim Bozukluklarının Yaygınlığının Tespiti ile İlgili Bireylerin ve Ailelerinin Sorunlarının Çözümü İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu'nun 2020 yılında yayınlanmış olan meclis raporunda yer verilen öneriler doğrultusunda, bir engel grubuna özel olarak hazırlanan ilk ve tek eylem planı olan Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Ulusal Eylem Planı (2016-2019) Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili kurumların katılımıyla 6 ana başlık ve 26 tedbir ile hayata geçirilmiştir.

Bakanlığımızın otizm spektrum bozukluğuna sahip bireylerin ve ailelerinin ihtiyaçlarını karşılamaya devam etme kararlılığı ile otizm spektrum bozukluğu alanında etkili hizmet üretebilmek amacıyla Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik II. Ulusal Eylem Planı (2023-2030) paydaş kurumların katkılarıyla hazırlamış ve 2 Nisan 2023 Dünya Otizm Farkındalık gününde kamuoyu ile paylaşılarak uygulanmaya başlanmıştır.

"Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik II. Ulusal Eylem Planı (2023-2030)" ile otizmlili bireylerin bütünleştirilmiş ortamlarda;

- Ayrımcılığa uğramadan toplumsal hayata katılımlarını teşvik etmek,
- Ulusal ve uluslararası mevzuatı etkin ve uygulamayı temel yaklaşım haline getirmek,
- Merkezi ve yerel düzeyde hizmet sunumunu iyileştirmek,

9 amaçta ortaya koyulan hedeflere ulaşmak için uygulanacak eylem alanlarını ve faaliyetlerini içermektedir.

II. Ulusal Otizm Eylem Planı Amaçları (2023-2030):

- Toplumsal Kabulü ve Bilinci Artırmak,
- İstatistik Üreterek Veriye Dayalı İzlemeyi Sağlamak,
- Erken Tanı, Takip ve Müdahale Programının Güçlendirmek,
- Etkili Sosyal Hizmet ve Sosyal Yardım Modelleriyle Bireyin ve Ailenin Güçlendirmek,

- Bilimsel Araştırma ve Geliştirme Çalışmalarını Desteklemek,
- Özel Eğitim ve Destek Hizmetlerini Güçlendirmek,
- Çalışma Hakkının Hayata Geçirilmesi İçin Açık, Bütünleştirici ve Erişilebilir İş Piyasası ve Çalışma Ortamları Oluşturmak,
- Sportif, Sanatsal ve Kültürel, Etkinliklere katılım Desteklemek,
- İş Birliği ve Koordinasyona Dayalı İzleme Sistemini Geliştirme,

olarak belirlenmiştir.

Eylem planı 9 amaç, 29 eylem alanına ilişkin 77 faaliyet ilgili ve sorumlu kurumlar iş birliğinde hayata geçirilmektedir.

II. Ulusal Otizm Eylem Planı (2023-2030)'nda Bakanlığımız, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki Yeterlilik Kurumu, SGK, Sağlık Bakanlığı, TÜBİTAK, İŞKUR ve YÖK sorumlu kurum olarak belirlenmiştir.

Bakanlığımız, II. Ulusal Otizm Eylem Planı (2023-2030)'nda sorumlu olduğu alanlarda çalışmalara başlamış olup izleme çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda; illerde vali yardımcısı başkanlığında sorumlu/ilgili kurum ile otizm sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri yer aldığı “İl İzleme Komisyonları” oluşturulmuştur. Komisyonlar illerinde yapılacak il faaliyetlerinin belirlenmesinde ve hayata geçirilmesinde görev almaktadır.

Bununla birlikte;

- Bakanlığımızca hayata geçirilen II. Ulusal Otizm Eylem Planı (2023-2030)'nın “Etkili Sosyal Hizmet Modelleriyle Bireyi ve Aileyi Güçlendirmek” amacı faaliyetlerden olan “Otizm Spektrum Bozukluğu Tanısı Alan Bireylerin Aileleri İçin Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı” uygulama modeline ilişkin proje geliştirilmiştir. Proje, 2023 yılında Afyonkarahisar ve Antalya illerinde başlamış olup yaygınlaştırılması çalışması kapsamında 2025 yılından itibaren 16 il (Kahramanmaraş, Mersin, Aydın, Denizli, Erzurum, Kars, Diyarbakır, Gaziantep, Bartın, Rize, Samsun, İstanbul, Bursa, Kayseri, Yozgat, Eskişehir) daha eklenmiştir. Proje için toplam 18 ilde 36 il koordinatörü ve 741 proje danışmanı görevlendirilmiştir. Geliştirilen proje ile çocuğu otizm tanısı alan ailelere sosyal hizmet merkezlerinde görevli meslek elemanlarından bir sosyal hizmet danışmanı ataması yapılmaktadır. Danışman ailelere bilgilendirme, yönlendirme ve danışmanlık hizmetinin yanı sıra, psiko-sosyal destek hizmeti de sunmaktadır.
- Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) Olan Bireylere Yönelik II. Ulusal Eylem Planı'nda (2023-2030) yer alan “Bakım kuruluşlarında yaşamını sürdüren OSB olan bireylere yönelik çalışmaların OSB konusunda uzmanlaşmış personel tarafından yürütülmesi” eylem alanı kapsamında bakım hizmetimizdeki kurumsal kapasitemizi ve kalitesini güçlendirme amacıyla bakım kuruluşlarımızda görev yapan personele “Otizm Eğitim İhtiyaç Analizi Araştırması” yapılmıştır.

Engelli bireyler özel engelli bakım merkezlerinde de yatılı bakım hizmeti alabilmektedirler. Bu kapsamda, 2025 yılı Ekim ayı itibarıyla 331 özel engelli bakım merkezinden 31.750 engelli birey yatılı bakım hizmeti almaktadır. Bu merkezlerden hizmet alan engelli bireylerden mevzuattaki kriterleri sağlayan 29.976'sının bakım maliyeti Bakanlığımız bütçesinden karşılanmaktadır.

Mezkûr 331 özel engelli bakım merkezinden ikisi ihtisaslaşmış özel otizm bakım merkezleridir.

Otizm tanılı bireylere yukarıdaki tabloda belirtilen özel bakım merkezlerinden ayrı olarak diğer özel bakım merkezlerinde de bakım hizmeti almaktadırlar. Bu bağlamda 331 özel engelli bakım merkezinde 581 otizm tanılı birey yatılı bakım hizmeti almaktadır.

Engelli bireylere yönelik yatılı bakım hizmetleri, Bakanlığımıza bağlı engelli bakım rehabilitasyon ve aile danışma merkezlerinde ücretsiz olarak sunulmaktadır. Bu kapsamda 2025 yılı Ekim ayı itibarıyla Bakanlığımıza bağlı 106 Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi bulunmaktadır. Bu merkezlerde 6.875 engelli bireye hizmet verilmektedir.

Mezkûr 106 yatılı engelli bakım merkezinden dördü 4 ihtisaslaşmış otizm bakım merkezleridir. Bu dört 4 merkezde sadece otizm tanısı almış engelli bireylere yatılı bakım hizmeti sunulmaktadır.

Aynı zamanda otizm tanılı bireyler sadece yukarıda belirtilen ihtisaslaşmış yatılı otizm bakım merkezlerinde değil, Bakanlığımıza bağlı 106 engelli bakım merkezinde 381 otizm tanılı birey ücretsiz olarak yatılı bakım hizmeti almaktadır. Sonuç olarak engelli bireylere yatılı bakım hizmeti sunan resmi ve özel engelli bakım merkezlerinde 962 otizm tanılı birey yatılı bakım hizmeti almaktadır.

Bütün bunlarla beraber hem yatırım programında bulunan resmi bakım kuruluşlarının hem de açılış işlemleri devam eden özel bakım merkezlerinin otizm alanında ihtisaslaşmış olarak hizmet vermesi için planlamalar devam etmektedir.

Bakanlığımız bünyesinde, otizm spektrum bozukluğu bulunan bireylere yönelik gündüzlü bakım ve rehabilitasyon hizmeti vermek üzere 4 kuruluşumuz bulunmaktadır.

Söz konusu kuruluşlarımız Ankara, Antalya, Aydın ve Mersin illerinde faaliyet göstermekte olup anılan merkezlerde yedi yaş ve üzeri bireylere yönelik olarak hafta içi tam zamanlı gündüzlü hizmet verilmektedir.